
Вадим ПУТЬКАЛЕЦЬ, студент
Науковий керівник: **к. геог. н., доц. Янковська Л.В.**

ЗЕЛЕНІ НАСАДЖЕННЯ У смт. ВИШНІВЕЦЬ

У межах населених пунктів спостерігається зростання антропогенного навантаження, забруднення та деградація компонентів довкілля, погіршення якості середовища проживання людей. Тому неможливо переоцінити роль зелених насаджень у поліпшенні клімату, властивостей ґрунтів, очищенні повітря від забруднюючих домішок і хвороботворних агентів, шумопоглинанні тощо, що й зумовило актуальність теми даного дослідження.

Вишнівець – містечко (селище міського типу – смт.) Кременецького району Тернопільської області. Населення у 2020 році становило 3236 осіб (рис. 1) [1].

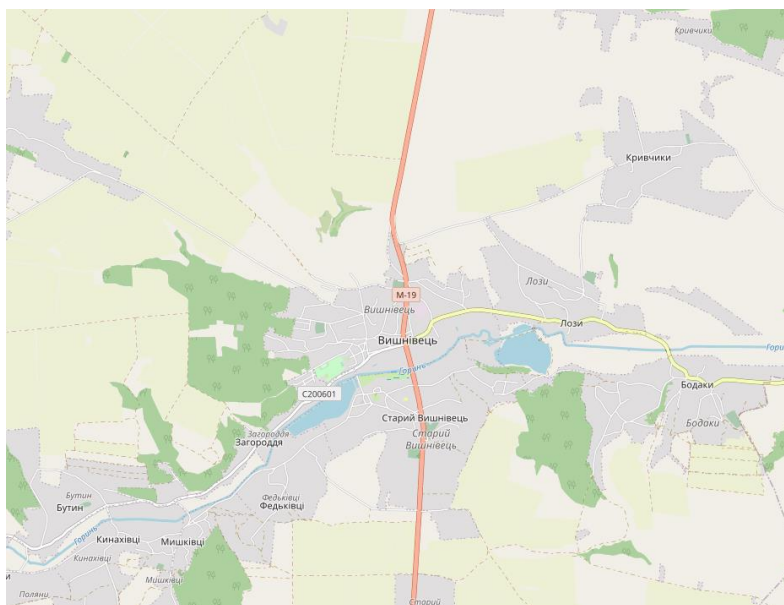

Рис 1. Селище міського типу Вишнівець

Під природною рослинністю, включаючи ліси (13,3%), багаторічні насадження (21,1%), сіножаті і пасовища (5,3%), землі природоохоронного призначення (0,74%), знаходиться понад 40% території смт Вишнівець, ще 4,2% території знаходиться під водними об'єктами (решта 33,7% - під ріллею, 19,9% - забудовою, 1,8% - іншими землями) (рис. 2).

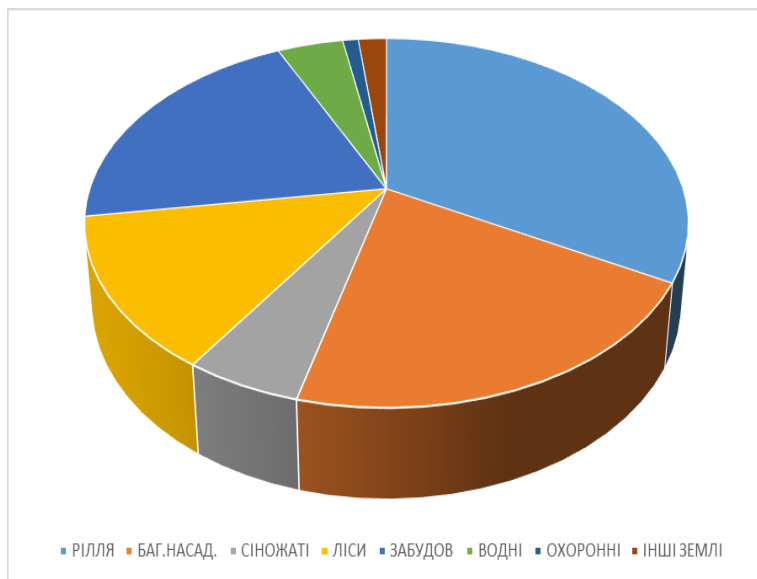

Рис. 2. Структура землекористування смт. Вишнівець

Згідно з правилами утримання зелених насаджень рівень озеленення вулиць має бути не меншим 25%, а територій біля шкіл – 45-50%.

Фактичний рівень озеленення житлової забудови перевищує нормативні показники (табл. 1). Основну частину насаджень формують сади.

Таблиця 1

**Зелені насадження обмеженого користування
смт. Вишнівець**

Зелені насадження обмеженого користування	Площа зелених насаджень	Фактичний рівень озеленення	Нормативний рівень озеленення	Дефіцит насаджень
Житлової забудови	187 га	34,3%	30,0%	-
Територій закладів охорони здоров'я	1,36 га	40,1%	55,0%	0,5 га
Територій закладів освіти	1,67 га	11,3%	50,0%	7,5 га

Натомість території закладів освіти недостатньо озеленені (рис. 3).

Рис. 3. Вишнівецька ЗОШ I-III ст. [2]

Зелені насадження загального користування займають площу 8 га, що становить 24,7 м²/особу і відповідає загальноєвропейським нормам.

Вагомим об'єктом є Вишнівецький парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення в Україні (рис. 4).

Рис. 4. Вишнівецький парк — пам'ятка садово-паркового мистецтва

Викликає занепокоєння подекуди майже повна відсутність зелених насаджень спеціального призначення у межах населеного пункту, а саме уздовж автомобільних доріг М19 (Е85) та Т 2009 .

Аналіз стану комплексної зеленої зони містечка Вишнівець дозволяє зробити висновок про її деяку асиметричність, а саме основна частина лісів та інших лісовкритих площ знаходиться у західній частині, тоді як найщільніша транспортна мережа і основні транспортні шляхи з рухомими забруднювачами повітряного середовища, проходять у центральній та східній частині населеного пункту.

Література:

1. Вишнівець. URL:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B8%D1%88%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C>

2. Вишнівецька ЗОШ І-ІІІ ст. URL:

<https://vyshnivotg.dosvit.org.ua/enterprises-registry/vishnivetska-zosh-i-iii-stupenya-vyshnivetska-zosh-i-iii-stupenya>

3. Вишнівецький парк URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B8%D>

4. Янковська Л. В. До проблеми поводження з твердими побутовими відходами у місті тернополі. Моделювання еколого-географічних систем: Матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін та НДЛ. Тернопіль, 2020. С. 38-46.

5. Янковська Л. В. Стан зелених насаджень на вулиці М. Парашука у місті Тернопіль. Моделювання еколого-географічних систем : матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін та НДЛ. Тернопіль, 2022. С. 31-37.

6. Янковська Л. В. Стан зелених насаджень на вулицях центральної частини міста Тернополя. Моделювання еколого-географічних систем: матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін та НДЛ. Тернопіль, 2021. С. 34-40.

Богдан СТЕЛЬМАХ, студент
Науковий керівник: **д.г.н., проф.. Царик Л.П.**

ЕМІСІЯ ПАРНИКОВИХ ГАЗІВ ЗЕМЕЛЬНИМИ УГІДЬМИ ІВАНІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Постановка науково-практичної проблеми. Проблема емісії парникових газів різними категоріями земельних угідь та наземних поверхонь обумовлена необхідністю оптимізувати структуру угідь (поверхонь) як у межах річкових басейнів, урбоєкосистем, територіальних громад, так і в межах земельних угідь адміністративно-територіальних одиниць з метою отримання просторових балансів. Тернопільщина володіє